

5 DECEMBER 2023

DELTA PLAN LERAREN TEKORT

VAN TEKORT NAAR TROTS

The title is rendered in large, bold, sans-serif letters. 'DELTA' and 'VAN TEKORT NAAR TROTS' are in red, while 'PLAN', 'LERAREN', and 'TEKORT' are in black. Silhouettes of people are integrated into the text: one person is climbing the 'P' in 'PLAN', another is pulling a rope attached to the 'T' in 'TEKORT', and two more are standing on the right side of 'TEKORT', one pointing towards the text.

HET LERARENTEKORT is de moeder van alle tekorten. Alle maatschappelijke sectoren gaan de komende jaren gebukt onder arbeidsmarkttekorten en krijgen te maken met ingrijpende veranderingen, onder andere door technologische ontwikkelingen. We kunnen ons niet permitteren dat er door een tekort aan leraren en schoolleiders talenten van leerlingen verloren gaan of leerlingen onvoldoende voorbereid aan de samenleving gaan meedoen. En dat is wel wat er bezig is te gebeuren.

Wij vragen u om in het regeerakkoord op te nemen dat er op basis van de volgende voorstellen een integraal **DELTAPLAN** voor het primair- en voortgezet onderwijs komt dat door sociale partners samen met een nieuw kabinet wordt uitgewerkt.

Op het gebied van onderwijs is er voor een volgend kabinet maar één prioriteit, namelijk om alles te doen wat kan bijdragen aan het verminderen van het tekort aan leraren en schoolleiders; het is cruciaal de instroom te verhogen en de uitstroom te verlagen.

Er moet een **DELTAPLAN** komen waarin we werken aan het verhogen van de aantrekkelijkheid en de status van het beroep van leraren en schoolleiders. Dat gaat over meer dan alleen een uitstekend salaris. Het gaat ook over de tijd die er is om als leraar je vak te beoefenen en je te professionaliseren, over de autonomie die je ervaart, het vertrouwen dat je krijgt en ook over het gebouw waarin je werkt. Het vraagt, anders gezegd, om een samenhangend plan.

De uitvoering van dit plan vraagt vervolgens om politieke moed, om structurele financiering, om consistente uitvoering en om samenwerking tussen alle betrokken partijen. Dit **DELTAPLAN** bestaat uit de volgende met elkaar samenhangende elementen:

- We zijn trots op de afspraken die we als sociale partners met het vorige kabinet hebben gemaakt (de Werkagenda bij het Onderwijsakkoord, 2022) en willen doorgaan met de uitvoering hiervan. Dat betekent onder andere het versterken van de samenwerking in de regio en het creëren van meer invloed van de beroepsgroep en scholen op het opleiden van leraren.
- Leraren willen meer tijd om hun werk goed te kunnen doen. We zetten mede op basis van de lessen uit de pilots met vermindering van de wettelijke onderwijstijd stappen om de lestaak van leraren structureel te verlagen. Door leraren meer tijd te geven voor ontwikkeling en voorbereiding wordt het werken aantrekkelijker en worden de lessen beter. De wetgeving rond onderwijstijd moet hierop worden aangepast.
- Leraren en schoolleiders worden in hun werk bijgestaan door onderwijsondersteuners en onderwijsbegeleiders, die enerzijds de leraren en schoolleiders ontlasten en anderzijds een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het onderwijs.
- Leraren en schoolleiders willen trots zijn op hun beroep en vragen daarom voldoende ruimte om leerlingen te kunnen geven wat ze nodig hebben. Als leerlingen meer tijd nodig hebben om de basisvaardigheden op orde te krijgen, moeten leraren ze die tijd kunnen geven. Wij willen meer ruimte om focus aan te brengen in het curriculum en om te kiezen wat we toetsen. Wij vragen om de extra financiële middelen voor basisvaardigheden structureel beschikbaar te stellen.
- Leraren en schoolleiders kunnen niet alle problemen uit de samenleving oplossen. De zorgtaak voor leerlingen kent grenzen. We ontzorgen leraren en schoolleiders door te onderzoeken of we afspraken kunnen maken met onder andere de Jeugdzorg over schoolgebonden inzet en financiering van jeugdzorgmedewerkers. Ook de samenwerking tussen jeugdzorg en de kinderopvang verdient aandacht.
- Leraren en schoolleiders willen bijdragen aan burgerschap, kansengelijkheid en sociale cohesie. Zij leiden leerlingen op voor de samenleving. Dat kan niet geloofwaardig in een scholenveld dat steeds verder versnipperd en segregert. Dat komt onder andere door de wijze van bekostiging gebaseerd op concurrentie en door de onbedoelde effecten van wet- en regelgeving. Wij willen, gebaseerd op een goede analyse, samenwerking in plaats van concurrentie bevorderen.
- Er is een te zwaar accent op sturing, toezicht en verantwoording. Dit vergroot de administratieve lasten en holt de professionele autonomie van docenten en schoolleiders uit. Professionals in het onderwijs vragen vertrouwen en willen verantwoording afleggen op een wijze die past bij hun professie. Dit vraagt in ieder geval om een beknopter inspectiekader en een ander onderwijsresultatenmodel.
- Onderwijspersoneel en leerlingen hebben er recht op om in een duurzame en gezonde omgeving te werken en les te krijgen. We weten dat kinderen betere resultaten boeken en dat het ziekteverzuim daalt bij een gezond binnenklimaat. De enorme achterstand in de nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen is een grote opgave. Voor die inhaalslag is geld nodig.
- Veilige en betrouwbare ICT-voorzieningen zijn een randvoorwaarde voor goed onderwijs. We brengen de ICT-voorzieningen op orde zodat het primaire proces in de klas erdoor wordt ondersteund, en niet wordt verstoord.
- De afgelopen jaren zijn er steeds meer incidentele subsidies naar het funderend onderwijs gegaan. Dit maakt het lastig om verbeteringen structureel door te voeren. Wij willen dat de tijdelijk toegekende middelen structureel worden gemaakt, zodat scholen en professionals structurele verbeterplannen kunnen uitvoeren en meer mensen in vaste dienst kunnen komen.
- Goed werkgeverschap en goed werknemerschap is nodig om de sector aantrekkelijk te maken, aantrekkelijk om er te gaan én te blijven werken. Dit vraagt om scholing en professioneel handelen van iedereen, ook van bestuurders en toezichthouders. We bevorderen vanuit het principe van subsidiariteit het goede samenspel tussen alle actoren.

Uit het recente IBO-rapport 'Koersen op kwaliteit en kansengelijkheid' blijkt dat de sturing op het huidige stelsel niet optimaal functioneert en dat de kwaliteit van het onderwijs daaronder lijdt. Het gesprek naar aanleiding van dit rapport zetten we graag voort om te komen tot een heldere rolverdeling tussen de verschillende actoren. Daarbij is het belangrijk om te komen tot een consistente en langjarige agenda waar we ons gezamenlijk - sociale partners en overheid - aan committeren. Bovenstaande punten vormen de basis van dit plan. Dit noemen wij ons **DELTAPLAN**. Uitvoering van dit plan vraagt meer tijd dan vier jaar, maar leidt wel al in de komende kabinetsperiode tot concrete resultaten. Zodat elk kind het best mogelijke onderwijs krijgt en we allemaal weer trots kunnen zijn op de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs.

